

Men – som det allerede er blevet påpeget – er der selvfølgelig nogle uklarheder med hensyn til, hvor vidtgående koalitionsaftalen er i forhold til rigsfællesskabet. Hvis det ønskes af det færøske landsstyre og Lagting og tilsvarende for det grønlandske, så støtter SF forskellige tiltag, der kan bidrage til selvstyre og til suveræniteten.

Det kunne være konkret lovgivning, som så skulle vedtages i Folketinget, hvor man overfører yderligere beføjelser fra Folketinget til det færøske Lagting og tilsvarende til det grønlandske Landsting.

Det kunne også være udarbejdelse af en hvidbog, hvis det var det, man ville, om rigsfællesskab, for at undersøge forskellige muligheder for, hvordan man kunne øge selvstyret og give større suveræniteten.

Det kunne også være nedsættelse af en forfatningskommission, der skulle se på en forfatning for rigsfællesskabet, og som efter vores opfattelse gerne kunne rumme personer, som var hentet uden for rigsfællesskabet, hvis der er et eller andet ønske om, at man sikrer den størst mulige, skal vi sige uafhængighed og autonomi i dette arbejde, og at det ikke skal være noget, som skal dikteres eller føles som diktat fra Danmarks side.

Jeg vil her godt understrege, at i forbindelse med, at Danmark på et eller andet tidspunkt før eller senere skal have en ny grundlov, vil det være helt oplagt, at spørgsmålet om Grønland og Færøernes status, hvis rigsfællesskabet fortsætter under en eller anden form, selvfølgelig omtales på en anden måde, end det er tilfældet i dag.

Jeg vil sige, at sådan som den danske grundlov er udformet, er det svært at se, at rigsfællesskabet rent faktisk eksisterer. Det kunne godt have været udtrykt på en anden måde.

Derfor vil jeg til sidst sige, at ud fra de betragtninger kan vi naturligvis ikke støtte forslaget til vedtagelse. Vi mener, at hvis Færøerne, hvis Grønland ønsker det, siger vi ja til det, men det er ikke det ønske, vi har fået opfattet af er udtrykt.

Ebbe Kalnæs (CD):

Der skal ikke være nogen tvivl om, at for CD er rigsfællesskabet meget vigtigt. Jeg vil dog alligevel indlede med at sige, at den nænsomhed, jeg synes man skal omgive et sådant rigsfællesskab med, har fået nogle skår på det seneste.

Jeg tænker ikke alene på den konkrete banksag på Færøerne, jeg tænker også på, at danske parlamentarikere på forskellig vis også har brugt den her situation til indenrigspolitiske formål. Jeg synes, der har været en skarphed, en udnyttelse af situationen til at skabe en stemning, som bidrager til det næste skridt.

Jeg synes også omkring banksagen, som på mange måder var uheldig, at den diskussion, der har været om sådan at skulle placere ansvaret mellem den forrige regering og den nuværende regering osv., har været uværdig. Jeg mener ikke, det er den måde, man skal behandle den slags ting på.

Jeg mener også, at når f.eks. hr. Eidesgaard fra Færøerne nogle gange undervejs har sagt, at han har været berørt og har været skuffet, jamen så må jeg sige, at så var jeg personlig også berørt. Ikke sådan, at det var hr. Eidesgaard, der lagde stilen, det lagde danske parlamentarikere egentlig inden, men jeg oplevede – jeg siger ikke, det var tilfældet, for det skal man være varsom med – men jeg oplevede alligevel, at man også her i Folketinget brugte samarbejdet til at føre valgkamp på, og det synes jeg ikke var rart.

Men det synes jeg vi skal lade ligge og understrege, som også andre har understreget det, at det her er et spørgsmål om et ligeværdigt forhold, og det skulle gerne blive ved med at være det. Jeg ville være utrolig ked af det på Danmarks vegne – også personligt – hvis rigsfællesskabet led en krank skæbne. Der er så mange værdier i det og har været så mange værdier i det også for Danmark gennem tiden, og jeg synes, at man skal skille den økonomiske situation ud.

Selvfølgelig har de to lande, vi her taler om – nemlig Færøerne og Grønland med meget små befolkninger – brug for, at der er en økonomisk støtte fra Danmark. Det er ikke noget, man skal bøje sig fra på nogen måder; det er en helt naturlig ting.

Hvis man som jeg har oplevet, haft den glæde at bo med min familie i Grønland over nogle år, så ved man noget om, hvad det vil sige at få et sådant samfund til at fungere.

Og jeg synes, det er utrolig rart at kunne sige her, at jeg har sjældent oplevet noget så varmt i min tilværelse som at bo dér med min familie. Jeg kunne ikke genkende, da jeg kom frem, de mange historier om skarpheden mellem mennesker osv. Jeg oplevede lige det modsatte: en modtagelse og en varme uden lige og en lang,